

RAT "Estonia" kunstinsukogu 10. mail 1962. a. koosoleku

protokoll

Koos olid smd.: Hammer, Raudsepp, Väljaots, Mägi, Järvi,
Lauter, Goldschmidt, Targama, Renter, Tamberg, Ojamaa

Päevakorras: ooper "Boheem i" peaproovi arutelu.

Sm. Hammer - palun sõna võtta täna toimunud peaproovi kohta.

Sm. Väljaots - nägin kahte koosseisu. Muusikaliselt hästi õpitud, rõõm Padrikust, Krummist. Karask üllatab, laulab kui noor Taras. Uldiselt hea. G. Ots on suurepärase. Näitlejad peaks võtma temast õppust, tema rahulikkusest. Näitlejate töös on siiski väga palju puudusi. I ja III vaatuse dekoratsiooni lahendusega ei nõustu. Need on lastud viltu. Esimeses vaatuses puudub Pariis. Ei jäta toa muljet. Kunstnikud on siin küll vaesed, aga tuba neil on siiski liig pime, ilma valguseta. Tuba peab olema vaene, kuid armas ja mugav. III vaat. algus mõjub vanglana, ei saa aru mida ta kujutab. Näitlejatest - Tales liialt rabeleb, samuti Raukas. Chaunard - milleks operetlik tants üle lava, seda ei ole vaja. Benoit tulek ei ole loomulik, ei ole mänguliselt õige. Miks ta peab põlvitama meeste ees? Sepp tuli lavale ainult nalja tegema. Mehed peaksid väljendama rõõmu, et saavad sisse vedada Benoit'. Edasi Mimi - Padrik tegi ilusti oma tulekut esimeses vaatuses. Jaaksoo tegi valesti. Mimi peab tulema alandlikult, lihtsalt, tagasihoidlikult. Võtme leidmine tundub ebaeetsana. Esmaspäeval proovil rõõmustas duett Padrik ja Krumm mis esitati nooruslikult värskelt. Jaaksoole peab leidma tegevust, kui Rodolfo hakkab laulma. Mimi aarias pole romantikat, eriti Jaaksoo esituses. Rodolfo arietta puhul tahaks laval vähem tegevust. Siis veel - poisikene peaks rahulikult laulma oma fraasi; Mimi laulu puhul, et ei pööraks ennem selja saali poole, kui on viimane fraas lõpetatud; Musette'i jääb nõrgaks, liig pingutab laulmises; kelnerite sibliimine enne Musette'i aariat. Veikat meeldib rohkem, kui Kärvet, sest Kärvet teeb kõiki karakterosi ühtemoodi. Jaaksoo kohviku ansambelis tahab Musette'i üle laulda; laul kortsis hommikul tundub liiga ilusana; kindral on liig paraadlikult riietatud. Siis ei nõustu Poela kohalt, mõjub liig labasena, suits suus.

IV vaat. - liiga palju esemete pildumist. Vehklemine, tants, voodi lavale toomine - on hea. Musette'i peaks tulema kübaraga; Raukas - mantli aarias seisku

tegevuseta ja laulgu rahulikult. Mimi - kõhahoo puhul ei tule suuri zeste teha; Mimi ei tundud rõõmu muhvist. Musette - põlvituse puhul peaks kasutama tuge, nagu katoliiklased teevad. Kas valgus peab jääma laiba peale? Laipa mitte ülesse tõsta, Rodolfo ehkub, karjatab eemalt.

Dekoratsioon I vaatuses ei kolba. Mis teha.

Sm. Lauter - mind dekoratsioon ei häiri, eriti meeldib viimases vaatuses. Uldmuljeks - jääb järele ühe inimese elu kadumine.

III pildis ei saa linna muljet, on nagu mägestik, või kalju mürakas, mitte maja. Linn oli kadunud. Dekoratsioonides peaks olema rohkem intiimsust. Sinine uks natuke häirib.

Täiesti vastuvõtmatu ja ebaesteetne on mäng prügilastiga. Poola on liiga vulgaarne, kas see idee liselt midagi juurde annab. Prügikasti ümber lükkamine, Musette ja Rodolfo ei tohiks istuda prügilastile. Siis veel - I vaatuses peremehe mantel on liigkullatoonid, liigrikkalik, võiks lihtsam olla. II vaat. atmosfäär on hästi leitud. Koik siin on hästi tehtud, mõjub väga hästi. Karask sängi äärel ei tohiks istuda seljaga, näoline ühendus peab tal Mimiga jääma. Laipa mitte ülesse tõsta. Peaksid ära jääma ülearused rabelemised, üle mängimised kartusest, et ei saada aru. Jaaksool on ilus hääl, kui aga tugevasti laulab, siis ei tahaeenam kuulata. Peab teda hoiatama, ta katab Mimi sellega ära. Krumm on sümpaatlik omas saamatuses, see tuleb ka vahest kasuks. Ta ei laula mõtteid ja tundeid, ta laulab veel noote. Padrik on hea. Talle diktsioon on halb.

Sm. Tamberg - veetlev ooper. Muusikaliselt ei ole midagi ette heita. Ainuke mis segab on see, et ma ei kuule sõnu, ei kuule laulu. Siin peab ka orkester midagi ohverdama, tekstist peab ka aru saama, praegu aga läheb hirmus palju kaduma.

Dekoratsioonidega ei ole kõik korras, kas nad vastavad muusika karakterile. Muusika on poeetiline ja väga see. Dekoratsioonid sünged, häirib sein seal taga. III vaatuses samuti. Pariisis on ju kahtlemata sarnaseid kohti, kuid vaevalt kunstnikud lähevad majja, kus pole õhku ega päikest. Mansard kordadel on tavaliselt avarad ja valged toad. Siin küll dekoratsioon ei vasta muusikale. Siis kostüümide suhtes - I ja II vaat. Kui I vaatuses on toas külm, kohviku ees aga II vaatuses on naised nii kergelt riidetatud, mehed aga mantlites. Algas häiris kõige rohkem, inimesele pole teada, kuidas olla kui on külm. Ei iga inimene teaks, miks ta tegutseb.

Muidu II vaatus meeldis väga, samuti ka IV. vaatus.

Siis veel üks küsimus - millised on kunstinõukogu funktsioonid?

Mäletan, ühel viimasel kunstinõukogu koosolekul ballett "Kõue raja" peaproovi-arutlemisel tehti otsuseks, dekoratsioonides maha võtta maakaart. Kas "Kõue rajad" on see maakaart siis maha võetud? Peaks olema kunstinõukogu kontrollbrigaad, kes jälgiks kunstinõukogu otsuseid.

Sm. Hammer - kuna viimasel arutlusel üks inimene väga toetas seda kaardi lugu nim. sm. Ekston. Kunstinõukogu on nõuandev organ direktori juures. Kas direktor on kolustatud üksi k.n. otsuseid täitma.

Sm. Ojamaa - on olemas ka veel peanäitejuht, peadirigent, kes on vastutavad teatri kunstilise palge eest.

Sm. Tamberg - Musette'i karakterist - kas me ei näe teda liiga halvast valgusest?

Sm. Lauter - midagi temas on ka head, et Mimi ütleb - "Musette on hea".

Sm. Ojamaa - Kahjuks ma II vaatust pole näinud. Alguses dekoratsioonid on vastolus poeesiaga, mis muusikas on. On palju räpakust, liig karged seinad, miks maalitud sein. Üks lihtsurelik ei saa siin midagi aru, räpakus ja ebameeldiv. Rabolemist palju, eriti Talsi juures. Jaaksoo ei ole Mimi oma tulekuga lavale, ebaselge see võtme otsimine. III vaatuses liig palju asjatut vulgaarsust. Ei pruugiks anda kõik nii toorelt, muusika ei nõua seda ja seda liini peaks säilitama. Jaaksoo ja Karaski laulmises ei ole kontakti, nad ei ela kaasa kumbki laulab oma ette, muusika läks kaduma. IV vaatust oli kõige rõõmustavam, oli rohkem tegevust ja mõttega seotud Laiba raputamine oli liig. Põlvitamine palvetamisel - kas see on vajalik. Kas Musette ei peaks olema kübaras. Vokaalselt väirib Jaaksoo, rõõmustas Karask, ta on vokaalselt hea.

Kokkuvõttes rahulduse tunnet ei jäänud. Orkester mängib kohati üle.

Sm. Järvi - üldiselt tervitatud, hea muusika. Muusika paneb ennast maksma, teda võib ka tekstita kuulata. III vaatuses läheb teksti kaduma Jaaksoo esituses. Jaaksool on eeldusi heaks lauljaks saada, praegu pole diktsiooni osas tasakaalu viidud. Tahaks saada rohkem emotsionaalsust selle operi juures ja rohkem fantaasiat solistide juures, puudub väljendusrikkus, ärn lüürika, viha. Siis veel operi

orkestri kohta, - laisk noot on peal. Pianot meie orkester mängida ei oska, sellepärast muusika muutub ühekülseks. Liig suure töö juures jääb vaim tõntsiks. Hallivõitu on see kõik muusika osas, passiivset nooti on palju.

Sm. Goldschmidt - ühinen sm. Järvi kõnega. Ei kuule partiisid, matub kinni ja see segab teksti ära. Orkester peaks teatud kohtadel tagasi tõmbuma, eriti recitatiivide puhul. Masette'i valss on liig äeglane. Meil orkestris on häid muusikamehi, aga nad ei armasta mušitseerida, mängivad lihtsalt maha. Karask on hea. Jaaksoo kontsertidel laulab musikaalselt, kuid Mimi on raske partii, seda ta ei suuda veel nii hästi, kui vaja. Ta peaks veel õppima. Mina isiklikult loodan, et see ooper hakkab minema.

Sm. Hammer - selle lavastuse juures on palju head ja rõõmustavat ja samal ajal jääb rahuldamatuse tunne. Hõõmutav, et on palju noori rakendatud. Halb on ka see, et vanade solistide juures esineb teatraalsust, eriti Talesi juures. Lööb läbi tugev mitteloogilisus. Tegevuses loogikat ei ole. Hea mulje jääks ooperist, kui üksikud tegelased tagasihoidlikumalt esineksid, siis võidab ooper palju. Muusika on emotsionaalne. Jaaksool on seekord raske osa. Hääles on kalkus ja ebameeldiv metall, mis minule ei meeldi. Tal tuleb väga tugevat tööd teha laulmises ja talle tuleb lootust anda tagajärgede saavutamises. Karask, Krumm, Padrik meeldisid. Padrik on peajagu kõrgem teistest. Ka Solovjova meeldis, tema juures liig palju rabelenist, võiks natuke tagasi tõmmata. Võib olla reljeefne, aga et ei mõjuks halvasti. Usun, et selle ooperi vastu, kus palju noori kaastegevad, hakkab rahvas huvi tundma.

Sm. Mägi - pean ütleva, et töö selle ooperiga mind ei erutanud, liiga magus, kõik tunded ära öeldud. Ooperi lavastamises panin kõik lootused kahele mõttele - esiteks - lavastus läbi viia erinevalt eelmistest lavastustest, s.o. maha nõhkida sentimentaalsus, võlts romantika kus jääks realistlik lähtekoht ja teiseks - läbi viia noorte koosseisuga, kellelei ole stampe, rutiine. Kas muusika on kooskõlas tegevusega. Siiski on. I v. dekorats. kohta - on süge, surutud, ei püüdnudki teha tõeliselt romantiliseks. Romantikat ei aetud taga, boheemilase romantikat. Tuppä ei pääse päikesekiir nagu ütleb Rodolfo, ainult õhtupäike pääseb sisse. Ansambel, kus on noored, satub kokku näitlejatega staaziga, see ei murdu nii ruttu selles seltskonnas, ta paistab silma teiste kõrval. Hankas on realistliku mängu laadiga j.t. Oli mõte teha lavastus natuke naturalistlikumalt ja kui koosseis

jääb ühtlasemaks, siis ta peaks võtma kindlama joone. Tänapäevane proov oli esimene kostüümides ja grimmis ja eksimised on arusaadavad.

Ei saada aru katusekambri või keldritoast, ta on suure maja viimane korrus.

Ideeks on - et näidata boheemluse kahte palet - esimene paljõ boheemluse valts-romantika ja teiseks - kuhu see boheemlus välja viib.

III vaatus on probleemiks.

Pärast II vaat. triumfimarssi, satuvad siis igapäevasesse rängesse jälkarmi ellu, see on III vaatus. Süngus siin peab olema, on aga oma kontuurides liig terav.

IV-vaat. lõppetseen, viimane valgus jääb põhivalguseks.

Veel üsalistest - Benoit - on ävastatud tema afäär, hakkab elumeest mängima boheemlaste hulgas.

Jaaksoo tuleb minu arvel kirjutada, ta ei peagi olema nii õrn ja lüüriline, nagu teda on püütud teha, näit. Rodolfo ütleb armukadeduses, et Mimi koketeerib. Mimi karakteristika ei ole sugugi nii magus ja leebe. Ta on ju ka prantslane, miks ta peab olema arg ja häbelik. Jaaksoo juures tuleb see palju rohkem välja, kui Padriku juures. Padrik on muusikaalne, ta teeb oma kuju häällega. Operis tundeid peab põhjustama mäng. Jaaksoo vokaali suhtes - ta peab palju veel õppima. See on praegu temal siiski väga tugeva töö tagajärg. Selle noore soprani eseldused on suuremad, kui praegu näete.

Musette id ei ole see, mis nad olema peaksid.

Rahul ei ole ma Alcedoroga. Siin oleks pidanud olema näitleja, kes need sõnad ära ütleks. See on täna I peaproov, ebaõnnestumisi oli palju.

Sm. Raudsepp - üks kogemus on juurde saadud - itaalia operid on lavastajatele kooliks ja et me nii vähe neid olene teinud, see viib meie lauljaid selleni, et nad ei oskagi laulda. Oli usk, et saab neid panna selle laulukultuuri mingisugusel määral, kogesin aga kohutavaid raskusi. Vanade operite juures peame kasutama ka noori lauljaid. Verdi juures lähevad läbi Neelus ja veel mõned. Puccini juures on aga raskusi. Mimid Itaalia lauljate ettekandes - laulavad tusedate häältega lauljad. Meil aga - Padrik lüüriline, keskmine register nõrk, Mimid on meil lüürilised koloratuurid, on aga ettenähtud dramaatilised. Krums on vast veel kõige lähedasem.

Karaskist - kaluaarides räägiti, et tehakse isetegevust. Selles mõttes oli suured raskused. Puccini muusika nõuab suurt emotsionaalsust muusikas. Ma lootsin siiski paremat. Minu hinnang on alla poole, mis saavutatud, eriti rikkus seda ära Tales.

Dünaamika probleem, - dekoratsioonide ja kostüümide probleem laheneb viimasel minutil. Siis tuleb hirmus

jooks lõpuks, tekib pinge.

Raukas jätab fraasid laulmata, mis siin rääkida veel noortest. Ei ole inimestel musitseerimise rõõmu, kui vaatuse vabaeag proovil kestab 1 tund.

Uhinen sm. Mägi sõnavõtuga, enne kui hakkame magusat romantikat taotlema, leppisime Mägiga kokku naturalistlikumalt teha seda operit.

Karask tuleb operetist ära võtta ja anda talle ülesanded operites.

Jaaksoost - Mimi ei meeldinud algusest peale, üks oli tuim, teine liig noor. Töö protsessis minu hinnang langeb Jaaksoo poole.

Sm. Hammer - märgime ära, kes hõnset peaproovil laulavad.

Mimi - Padrik

Musette - Neelus

Rödolfo - Krumm

Chamard - Assmaa

Marcel - Ots

Collino - Raukas

Parpignol - Eesmaa

Aleandro - Kärvet

Et sõnavõtjaid enam ei ole, lõpetan koosoleku.

Lõpp kell 19.45

Koosoleku juhataja.

Protokollija.

H. Reimur